

Priroda i društvo

Informativni bilten Udruženja Eko akcija Sarajevo

Br. 5, januar 2020.

SMOG U SARAJEVU: SUDBINA KOTLINE ILI NERAD VLASTI?

OMILJENI IZGOVOR SVIH KANTONALNIH VLADA U ZADNJOJ DECENIJI:
„U SARAJEVU JE UVIJEK BILO SMOGA, MORA BITI MAGLE U KOTLINI.”

**Svaka vlast koja ne radi, ili radi protiv opšteg interesa,
posljedice svog nerada predstavlja kao prirodnu nužnost.**

Sredinom prošlog vijeka u Sarajevu je zagađenje zraka bilo izazvano naglim razvojem grada i industrijalizacijom. Gradske vlasti 1970ih kreću u velike projekte gasifikacije i jačanja javnog gradskog prevoza.

Za 11 godina su vlasti Socijalističke Republike BiH gasnom mrežom pokrile preko 50% gradskog područja. Od 1973. do 1983. godine upotreba uglja svedena je sa 40% na 13%.

Za 20 godina vlasti svih stranačkih boja tranzicijske BiH nisu ovladale ni tehnikom održavanja stanica za mjerenje kvaliteta zraka.

Napor vlasti SR BiH kulminira 1990. godine donošenjem Urbanističkog plana koji propisuje moratorij na visoku gradnju i predviđa enorman rast zelenih površina: na 49 m² po stanovniku – naspram sadašnjih 9 m².

URBANISTIČKI PLAN IZ 1990e JOŠ UVIJEK JE ZAKONSKI NA SNAZI. NITI JEDAN SET VLASTI OD RATA DO DANAS NIJE GA NI POKUŠAO PRIMIJENITI.

ZAGAĐENI ZRAK – TIHI SERIJSKI UBICA

Zagađeni zrak nije bojni otrov koji ubija trenutno. Zagađeni zrak može srčanim bolesnicima izazvati srčane udare, ali većini ljudi izaziva prolazne tegobe različitog intenziteta: disajne probleme i komplikacije virusnih i bakterijskih infekcija.

Stvarne se posljedice, međutim, osjećaju mjesecima i godinama nakon epizoda ekstremnog zagađenja i/ili redovne izloženosti čak i ne baš ekstremno zagađenom zraku.

Naučno je dokazano da zagađen zrak šteti svakom organu i svakoj ćeliji ljudskog tijela.

Šta to konkretno znači?

- Možete oboljeti na srcu do te mjere da ste trajno onesposobljeni za normalan život.
- Možete dobiti rak pluća i astmu.
- Možete oboljeti od raka mokraćnog mjehura i probavnog trakta.
- Možete dobiti osteoporozu i oštećenja kože.
- Može vam trajno oštetiti jetru.
- Može izazvati neplodnost i spontane pobačaje, te trajna oštećenja fetusa i djece u majčinoj utrobi.
- Kod djece može uzrokovati: zastoj u razvoju pluća i povećanu učestalost leukemije, kao i probleme s mentalnim zdravljem.
- Može vam bitno umanjiti inteligenciju.
- Izloženost trudnica zagađenom zraku dovodi se i u vezu s autizmom.

UZBUNA: Signal za evakuaciju elite na skijališta?

Svaki set stranaka koji zasjedne na čelo kantona zna da će se već tokom prve godine njihovog mandata desiti epizode po život opasnog zagađenja zraka. Ako za dugoročne mjere treba vremena i ulaganja, spašavanje života tokom opasnosti može se organizovati u roku od svega tri mjeseca.

Šta su mogli i morali uraditi, kako oni koji su vladali 'najvrjednijim Kantonom' gotovo 20 godina - tako i ovi najnoviji?

- Nabaviti odgovarajuće maske za sve odrasle stanovnike i na vrijeme ih podijeliti SVIMA koji nemaju kardiovaskularnih disajnih problema (za tu skupinu i nošenje maske može biti opasno).
- Momentalno zabraniti loženje čvrstih goriva SVIM biznisima – od pekara i buregdžinica, pa nadalje.
- Proglasiti neradne dane za sve (u javnom i privatnom sektoru) osim za vitalne gradske službe. Radnicima u komunalnoj privredi uvesti skraćene smjene.
- Mobilisati civilnu zaštitu radi brige za starije i bolesne prethodno evidentirane u mjesnim zajednicama.
- Zabraniti SAV saobraćaj motornih vozila u gradu, osim hitnih službi i prevoza osnovnih namirnica – Ukinuti naplatu javnog i privatnog gradskog prevoza i pojačati broj i frekvenciju vozila. Taksiste staviti na radnu obavezu i uključiti u javni prevoz.
- Privremeno preuzeti upravljanje turističkim smještajnim kapacitetima van grada (npr. hotel Maršal i nedavno preuzeto odmaralište Zelenika u Herceg-Novom) i u njih izmjestiti ugrožene skupine (trudnice, srčani i plućni bolesnici, djeca) po unaprijed pripremljenim spiskovima.

Vlada Kantona Sarajevo proglašava interventne mjere tokom uzbune: POLITIČKIM MARKETINGOM PROTIV ZDRAVOG RAZUMA

VLADA: Zabrana saobraćaja kamionima preko 3,5 tona na glavnom gradskom pravcu.

ZDRAV RAZUM: A šta je sa sporednim ulicama u kojima živi većina nas?

VLADA: Zabrana održavanja sportskih i kulturnih aktivnosti na otvorenom prostoru.

ZDRAV RAZUM: Sva klizališta su otvorena – moć privatnog profita i primat turističke prodaje?

VLADA: Po potrebi obustava nastave.

ZDRAV RAZUM: Uzbuna se u Sarajevu proglašava na 300 mg PM10 po metru kubnom. Poredbe radi, u Skopju je prag uzbune na 175. Zašto je obustava nastave u trenutku uzbune pitanje nečije procjene, a ne neupitna zakonska obaveza?

VLADA: Isključenje iz saobraćaja automobila s dizel-motorima kategorije Euro 3 i niže.

ZDRAV RAZUM: Kako policajci utvrđuju da je automobil dizelaš? Samo provjerom dokumenata! Koliko to traje? I kako znaju koji auto zaustaviti budući da u gradskom saobraćaju etikete nisu dobro vidljive? Kako se provodi zabrana ako policajaca NEMA čak ni na najprometnijim gradskim saobraćajnicama?

VLADA: Zabrana korištenja čvrstih goriva i teških ulja svim pravnim i fizičkim licima koja iste koriste u tehnološkom procesu.

ZDRAV RAZUM: A zašto ih uopšte IKAD koriste?

VLADA: Mokri postupak.

ZDRAV RAZUM: Naučno je dokazano da je u našem aerozagađenju prašina koja se tim postupkom uklanja s ulica tek neznatno zastupljena.

VLADA: Upozorenje stanovništvu da svojim ponašanjem i aktivnostima ne doprinosi zagađenju.

ZDRAV RAZUM: Što se ponašanja niste sjetili kad ste platili gasovod za luksuzne bjelašničke apartmane? Zašto umjesto da ispunjavate želje bogate manjine niste osiromašenoj većini nabavili čistije peći, suho drvo i toplotne pumpe na struju?